



Apunts Educación Física y Deportes

ISSN: 1577-4015

ISSN: 2014-0983

pubinefc@gencat.cat

Institut Nacional d'Educació Física de Catalunya

España

Nieva Boza, Carolina; Lleixà i Arribas, Teresa

Inclusión de las niñas inmigrantes y creencias del profesorado de educación física

Apunts Educación Física y Deportes, vol. 34, no. 134, 2018, October-December, pp. 69-83

Institut Nacional d'Educació Física de Catalunya

España

DOI: [https://doi.org/10.5672/apunts.2014-0983.es.\(2018/4\).134.05](https://doi.org/10.5672/apunts.2014-0983.es.(2018/4).134.05)

Available in: <https://www.redalyc.org/articulo.oa?id=551657187005>

- How to cite
- Complete issue
- More information about this article
- Journal's webpage in redalyc.org

redalyc.org

Scientific Information System Redalyc

Network of Scientific Journals from Latin America and the Caribbean, Spain and Portugal

Project academic non-profit, developed under the open access initiative

Inclusion of Immigrant Girls and Beliefs of Physical Education Teachers

CAROLINA NIEVA BOZA^{1*}
TERESA LLEIXÀ I ARRIBAS²

¹ Department of Art, Music and Corporal Expression Teaching.
Autonomous University of Barcelona (Spain)

² Department of Applied Didactics.
University of Barcelona (Spain)

* Correspondence: Carolina Nieva Boza (cnieva@xtec.cat)

Abstract

This research identifies and explores the perceptions of physical education teachers concerning the features of participation by female immigrant students and the strategies used to motivate them together with expectations about their motor performance. The study population is physical education teachers at state primary schools in the county of El Baix Llobregat in Barcelona province. The instrument used was a questionnaire with a response from 87 teachers in a stratified sample of the 30 towns in the county. The results suggest that the participation and inclusion of immigrant girls in physical education is not seen as a problematic issue. However, some of the teachers report lower participation rates for these girls and ascribe it to the type of activities done or the group of students they share the session with. The conclusions suggest that the role of physical education teachers is important inasmuch as greater engagement with these girls fosters their motivation and interest in both physical education sessions and also outside school hours.

Keywords: physical education, inclusion, female immigrant students, teacher thinking

Introduction

This study addresses the issue of the inclusion of immigrant girls in physical education (PE) classes from the perspective of teacher beliefs. Immigration is one of the main challenges facing 21st century society, creating as it does new social contexts that involve complex, rich and dynamic realities which impact education, the economy, culture, society and other realms (UNESCO, 2005). As a result, educational settings feature classrooms with an enormous

Inclusió de les nenes immigrants i creences del professorat d'educació física

CAROLINA NIEVA BOZA^{1*}
TERESA LLEIXÀ I ARRIBAS²

¹ Departament de Didàctica de la Expressió Musical, Plàstica i Corporal. Universitat Autònoma de Barcelona (Espanya)

² Departament de Didàctiques Aplicades.
Universitat de Barcelona (Espanya)

* Correspondència: Carolina Nieva Boza (cnieva@xtec.cat)

Resum

La present recerca té com a objectiu identificar i analitzar les percepcions del professorat d'educació física sobre les característiques de la participació de l'alumnat femení immigrant i les estratègies utilitzades per a la seva motivació, així com les expectatives sobre el seu rendiment motor. La població de l'estudi és el professorat d'educació física dels centres educatius de primària públics de la comarca del Baix Llobregat (Barcelona). L'instrument utilitzat ha estat el qüestionari, obtenint una participació de 87 docents, a partir d'una mostra estratificada dels 30 municipis d'aquesta comarca. Els resultats indiquen que la participació i inclusió de les nenes immigrants en educació física no s'assenyala com una qüestió problemàtica. No obstant això, una part del professorat reporta una menor participació d'aquestes noies i ho atribueix a la tipologia d'activitats o al grup d'alumnat amb el qual comparteixen la sessió. Les conclusions mostren que és important el paper del professorat d'educació física en el sentit que un major acostament cap a elles afavoreix la seva motivació i interès, tant en les sessions d'educació física com fora de l'horari escolar.

Paraules clau: educació física, inclusió, alumnat femení immigrant, pensament del professorat

Introducció

Aquest estudi aborda el tema de la inclusió de les nenes immigrants a les classes d'educació física (EF), des de la perspectiva de les creences del professorat. La immigració és un dels reptes principals per a la societat del segle XXI, creant-se nous contextos socials que porten realitats complexes, riques i dinàmiques, que influeixen en diversos sectors com l'educatiu, l'econòmic, el cultural i el social (UNESCO, 2005). En conseqüència, els entorns educatius es caracteritzen per aules amb

diversity of students from different cultural backgrounds. In Catalonia, immigrant students enrolled in the 2008-09 school year accounted for 13.26% of the total number, and in spite of a slight downward trend enrolment still stood at 12.6% in the 2014-2015 school year (Departamento de Enseñanza, 2016).

Hence there is a need for research into these settings to deliver inclusive education which fosters a constructive school climate that is rich in cultural exchanges. This is the standpoint taken by this research as our experience in the field of teaching PE in schools with a high percentage of immigrant students has led us to identify with the sensitive-inclusive teacher profile (Flores, Prat, & Soler, 2015) and has encouraged us to “look for all kinds of new strategies in order to equalize opportunities and foster the participation of all in PE classes” (p. 253).

Studies by Arnaiz (2008), Echeita (2006) and Torres and Fernández-Batanero (2015) describe inclusive education as one that is designed to promote participation and equality of opportunities for students irrespective of their culture, gender, ability, origin or ethnicity. Intercultural education also means a process that seeks out interaction and exchange of information, customs and values of different cultures (Bartolomé, 2006; Cuevas, Fernández-Bustos, & Pastor, 2009; Medina, 2002). Inclusion and interculturality are two ideas which share the search for active and continuously changing teaching in which everyone should be involved.

Meanwhile, authors such as Martínez-Ten (2012) and Puleo (2000) underscore the importance of conducting studies about immigration and education from the gender perspective since this is germane when determining aspects such as identity, training and occupational futures and emotional relationships. In addition, Flintoff, Fitzgerald and Scraton (2008) explore the intersectional perspective within PE as a study tool which promotes joining categories such as culture, gender and social class; from this point of view, difference and diversity are seen as one of the key challenges in education for promoting personal and social identity.

In lockstep gender studies in PE and physical activity have been growing over recent decades (Flintoff & Scraton, 2006) and portray women as a whole

una gran diversitat d'alumnat de diferents procedències culturals. A Catalunya, l'alumnat immigrant matriculat en el curs 2008-09 va arribar fins al 13.26% i, malgrat una lleugera tendència decreixent, en el curs escolar 2014-2015 la matrícula va ser d'un 12.6% (Departament d'Ensenyament, 2016).

Sorgeix, doncs, la necessitat d'una recerca amb focus en aquests entorns, orientada a garantir una educació inclusiva i afavoridora d'un clima escolar positiu i ric en intercanvis culturals. Aquesta és la perspectiva que pren la present recerca atès que la nostra experiència en l'àmbit de la docència de l'EF en centres escolars amb alt percentatge d'alumnat immigrant ens ha conduït a identificar-nos amb el perfil de professorat sensible-inclusor (Flores, Prat, & Soler, 2015) i ens ha induït a “buscar noves estratègies de tot tipus de cara a igualar les oportunitats i afavorir la participació de tots i totes a les classes d'EF” (pàg. 253).

Estudis d'Arnaiz (2008), Echeita (2006), Torres i Fernández-Batanero (2015) es refereixen a l'educació inclusiva, com aquella que busca fomentar la participació i igualtat d'oportunitats de l'alumnat, independentment de la seva cultura, gènere, capacitat, procedència o ètnia. Paral·lelament, el concepte d'educació intercultural es caracteritza per ser un procés que busca la interacció i l'intercanvi d'informació, costums i valors de diferents cultures (Bartolomé, 2006; Cuevas, Fernández-Bustos, & Pastor, 2009; Medina, 2002). Inclusió i interculturalitat són dos conceptes que tenen en comú la cerca d'un ensenyament actiu i de continu canvi, de la qual tots i totes han de ser participants.

D'altra banda, autors com Martínez-Ten (2012) i Puleo (2000) destaquen la importància de realitzar estudis sobre immigració i educació des de la perspectiva de gènere, ja que resulta rellevant per determinar aspectes com la identitat, el futur formatiu i professional o les relacions afectives. A més, Flintoff, Fitzgerald i Scraton (2008) analitzen la perspectiva interseccional dins de l'àrea d'EF com una eina d'estudi afavoridora de la unió de categories com a cultura, gènere i classe social; sota aquest punt de vista es concep la diferència i la diversitat com un dels reptes claus de l'educació per al foment de la identitat personal i social.

Paral·lelament, els estudis de gènere a l'EF i activitat física han anat creixent al llarg de les últimes dècades (Flintoff & Scraton, 2006), visualitzant el col·lectiu femení des d'una perspectiva diversa i complexa. Aquestes autores defensen la importància de la comprensió teòrica per part dels professionals per a la

based on a diverse and complex perspective. These authors assert the importance of theoretical understanding by professionals in order to set up inclusive physical practice for the female gender. This linkage between theory and practice makes it possible to develop PE and physical activity contexts which foster their participation. However, studies by Oliver & Kirk (2016) present evidence that girls are still indifferent about doing physical activity, especially at pre-adolescent and adolescent ages.

PE, immigration and gender thus come together as a significant educational research topic, yet there are few studies exploring immigrant students and how to improve their inclusion in school PE. Specialists such as Dagkas, Benn and Jawad (2011) and Dagkas and Benn (2006) focus their studies on Muslim students by examining projects that foster or hinder inclusion, the former including working with families and teachers with open-minded attitudes. The study by Maesam, Mohd and Rozita (2010) of Muslim girls presents the idea of a person close to girls who provides them with a link to both school and after-school physical activities. From another standpoint, With-Nielsen and Pfister (2011) consider masculine hegemony in PE content as one of the main barriers to the participation of these girls and argue that the subject needs to be reformed to take into account the interests of the female gender.

There are numerous studies about the participation of female immigrant students in physical activity and sports outside school hours (Server, 2005) or which provide a broader view of the performance of physical activity by immigrant women in sundry social contexts (Sagarzazu, Kennet, Rezende, & Correa, 2009; Santos, 2013; Santos, Balibrea, Castro, López, & Arango, 2005; Soler, 2007; Soler & Vilanova, 2008).

This research comes under the teacher thinking paradigm, specifically in one of its lines of study called implicit theories. In this line, the internal processes of teachers' performance are analyzed with reference to knowledge which is not taught but rather unconsciously learned and acquired. These theories consist of the personal beliefs, opinions, assessments and judgments of teaching staff, knowledge which is inaccessible to consciousness and hard to convey or explain (Gómez, 2008; Scheuer, Pérez, Mateos, & Pozo, 2006).

creació d'una pràctica física inclusiva del gènere femení. Aquesta unió entre teoria i pràctica permet desenvolupar contextos d'EF i activitat física afavoridors de la seva participació. No obstant això, estudis d'Oliver & Kirk (2016), exposen evidències que encara hi ha sobre les actituds d'isolament de les nenes cap a la pràctica de l'activitat física, sobretot en edats preadolescents i adolescents.

EF, immigració i gènere conflueixen doncs en una temàtica rellevant de la recerca educativa i, no obstant això, hi ha poques recerques focalitzades en l'alumna immigrant i en la millora de la seva inclusió en l'EF escolar. Especialistes com Dagkas, Benn i Jawad (2011) i Dagkas i Benn (2006) centren els seus estudis en l'alumna musulmana analitzant experiències que afavoreixen o bé obstaculitzen la inclusió, destacant entre les primeres el treball amb les famílies, així com un professorat amb actituds obertes. La idea d'una persona propera a les nenes que els serveixi de vincle amb les activitats físiques, tan escolars com a extraescolars, és present en l'estudi amb noies musulmanes de Maesam, Mohd i Rozita (2010). Des d'un altre punt de vista, With-Nielsen i Pfister (2011) consideren l'hegemonia masculina en els continguts de l'EF com una de les principals barreres de la participació d'aquestes noies i plantegen com a necessària una reforma d'aquesta disciplina tenint en compte els interessos del gènere femení.

Hi ha nombrosos estudis sobre la participació de les alumnes immigrants en l'activitat física i esportiva fora de l'horari lectiu (Server, 2005) o que ofereixen una visió més àmplia de la pràctica d'activitat física de la dona immigrant en contextos socials diversos (Sagarzazu, Kennet, Rezende, & Corretja, 2009; Santos, 2013; Santos, Balibrea, Castro, López, & Arango, 2005; Soler, 2007; Soler & Vilanova, 2008).

Aquesta recerca es troba emmarcada dins del paradigma del pensament del professorat, en concret en una de les seves línies d'estudi anomenada teories implícites. En aquesta línia s'analitzen els processos interns de l'actuació dels i de les mestres, fent referència a aquell coneixement que no s'ensenya, sinó que s'aprèn i adquireix de forma inconscient. Aquestes teories estan formades per les creences, opinions, valoracions i judicis personals del professorat, sent un coneixement inaccessible a la consciència i difícil de comunicar o explicar (Gómez, 2008; Scheuer, Pérez, Mateos, & Pozo, 2006).

Les teories implícites dels i de les mestres tenen un paper rellevant a l'hora de determinar la seva presa de

The implicit theories of teachers play an important role when it comes to determining their decision making in physical activity and sports in relation to the inclusion of immigrant girls. It is for this reason that this research identifies and explores PE teachers' perceptions about the features of the participation of female immigrant students and the strategies used to motivate them together with expectations about their motor performance.

Finally, this research also provides a global vision of female immigrants in the classrooms of primary schools in the county of El Baix Llobregat in Barcelona province. The four main areas of origin for immigrant students in this county are the Maghreb, Central and South America, the European Union, and Asia and Oceania (Departamento de Enseñanza, 2016). Consequently, there is enormous diversity of female immigrant students in its towns in terms of aspects such as country of origin and culture in the family setting, social class, knowledge of the language, time spent at school in the country of origin, etc. Nevertheless, this study seeks to learn the perception of teachers in relation to improving the inclusion of these girls from a general standpoint in an intercultural, complex and unique context.

Method

This research is exploratory and descriptive and uses a questionnaire as a technique for gathering and analyzing information.

Population and Sample

The study population is PE teaching staff in state primary schools in the county of El Baix Llobregat in Barcelona province. A stratified sample of the 30 towns in El Baix Llobregat was chosen in order to obtain a sample that significantly represents the county; this type of sample involves the participation of at least half the state schools in each town. The questionnaire was answered by 87 teachers from the 138 state primary schools.

Instrument

The instrument used was a questionnaire drawn up *ad hoc* for this study and arranged into seven

decisions, en l'àmbit de l'activitat física i esportiva, en relació amb la inclusió de les noies immigrants. És per això que aquesta recerca té com a objectiu identificar i analitzar les percepcions del professorat d'EF sobre les característiques de la participació de l'alumnat femení immigrant i les estratègies utilitzades per a la seva motivació, així com les expectatives sobre el seu rendiment motor.

Finalment, aquest treball aporta una visió global del col·lectiu femení immigrant, localitzat a les aules dels centres educatius de primària de la comarca del Baix Llobregat (Barcelona). En aquesta comarca, les quatre zones de procedència d'alumnat immigrant amb més presència són: el Magrib, Amèrica Central i del Sud, Unió Europea, Àsia i Oceania (Departament d'Ensenyament, 2016). Per tant, dins dels diferents municipis s'hi troba una gran diversitat d'alumnat femení immigrant, depenent d'aspectes com: país d'origen o cultura en l'entorn familiar, classe social, coneixement de la llengua, temps escolaritzat al país d'origen, etc. No obstant això, aquest estudi busca conèixer la percepció del professorat en relació amb la millora de la inclusió d'aquestes noies des d'una perspectiva general, en un context intercultural, complex i únic.

Mètode

Aquesta recerca té un caràcter exploratori-descriptiu i utilitza el qüestionari com a tècnica de recollida i anàlisi de la informació.

Població i mostra

La població de l'estudi la constitueix el professorat d'EF dels centres educatius de primària públics de la comarca del Baix Llobregat (Barcelona). Per obtenir una mostra que representés significativament tota la comarca del Baix Llobregat, es va optar per una mostra estratificada dels 30 municipis que la componen; aquesta tipologia de mostra es caracteritza per la participació de com a mínim la meitat dels centres educatius públics de cada municipi. El qüestionari el van respondre 87 professors i professores de les 138 escoles de primària públiques.

Instrument

L'instrument utilitzat va ser el qüestionari elaborat *ad hoc* per a aquest estudi, i es va organitzar en set

blocks: personal data, career, education history, features of the teacher's school, characteristics of female immigrant students, planning strategies and intervention strategies. It consists of 29 mixed items: closed-ended questions, open-ended questions, Likert scale questions with scores from 1 (1 = never) to 5 (5 = always) and filter questions.

Procedure

The questionnaire was validated by twelve education experts. They were asked about: a) the unambiguousness of the language; b) the relevance of the question; and c) general observations.

In the analysis of unambiguousness, the answer options were Yes/No in relation to the use of appropriate language for each item. In the validation of relevance, a Likert scale was used with scores from 1 (1 = never) to 5 (5 = always) to determine the degree of relationship of each question with the object of study. The most extreme results for each of the questions were eliminated to afterwards obtain the severity-adjusted means (scores 4.5 and 5). The respondents were also able to make general comments about each item. The final questionnaire was designed based on the results obtained in these three sections.

The questionnaire was made available in two ways to increase the number of responses: a virtual online questionnaire (<http://www.encuestafacil.com/>) and a personal questionnaire (answered orally in response to a printed form) with the researcher personally attending a number of training events for teachers in the county of El Baix Llobregat.

Analysis

Since this study's objective is exploratory and descriptive, the analysis was done using Excel software. The data obtained allowed the description of the three study dimensions and a series of variables germane to the achievement of the research objective.

The first dimension, perception of participation characteristics, describes teachers' perception of the involvement of immigrant girls in PE sessions. The *participation of immigrant girls* variable analyses the link between their intervention and two factors,

blocs: dades personals, trajectòria professional, trajectòria formativa, característiques del centre educatiu del professorat, característiques de l'alumnat femení immigrant, estratègies de planificació i estratègies d'intervenció. Està constituït per 29 ítems de tipologia mixta: preguntes tancades, preguntes obertes, preguntes d'escala Likert amb valors de l'1 (1 = mai) al 5 (5 = sempre) i preguntes filtre.

Procediment

Es va realitzar un procés de validació del qüestionari a través de dotze persones expertes de l'àmbit educatiu. Se'ls va preguntar sobre: a) la univocitat del llenguatge; b) la pertinència de la pregunta, i c) observacions generals.

Referent a l'anàlisi de la univocitat, les opcions de resposta van ser Sí/No, en relació amb la utilització d'un llenguatge adequat, per a cada ítem. En la validació de la pertinència, es va utilitzar una escala Likert, amb valors de l'1 (1 = mai) al 5 (5 = sempre), per determinar el grau de relació de cada pregunta amb l'objecte d'estudi. A partir dels resultats obtinguts es va procedir a eliminar els resultats més extrems de cadascuna de les preguntes, obtenint-se posteriorment les mitjanes depurades (valors de 4.5 i 5). Respecte a les observacions generals, les persones enquestades van poder opinar sobre cada ítem. A partir dels resultats obtinguts en aquests tres apartats, es va dissenyar el qüestionari definitiu.

La difusió del qüestionari es va realitzar mitjançant dues vies per optimitzar el nombre de respostes: en línia, es realitza un qüestionari virtual (<http://www.encuestafacil.com/>), i personal (via oral, donant resposta a un format imprès), assistint personalment la investigadora a diferents esdeveniments formatius per al professorat de la comarca del Baix Llobregat.

Anàlisi

Com l'objectiu d'aquest estudi és de tipus exploratori/descriptiu, l'anàlisi es va realitzar amb el programa Excel. Les dades obtingudes van permetre la descripció de les tres dimensions d'estudi i d'una sèrie de variables rellevants per a la consecució de l'objectiu de la recerca.

La primera dimensió, Percepció de les característiques de participació, descriu la percepció del professorat en relació amb la implicació de les nenes immigrants en les sessions

namely the type of activities and the grouping of the students. Meanwhile *collaboration of families* focuses on teachers' perception of the role of immigrant families and their collaboration in improving the inclusion of these girls.

The second dimension, motivation strategies, refers to the decisions made by teachers which promote these girls' motivation and interest so as to improve their participation and inclusion. It contains two variables. The first, *newly arrived immigrant girl students*, analyses teacher motivation strategies for girl students joining the Catalan educational system for the first time in the previous 24 months. The second variable, *immigrant girl students in general*, describes teachers' decisions geared towards improving the motivation of any immigrant girl regardless of the length of time spent in school, country of origin or culture, social class, etc.

The last dimension, *teachers' expectations*, describes the practitioner's appraisal of *participation in PE contents* by immigrant girls, their *motor performance* in each of these contents and the *reasons that lead to a level of motor ability* lower than the rest of the group or class. (Table 1)

Ethical Considerations

The teachers surveyed were informed about the study's aims and characteristics. The questionnaire was anonymous and the participants gave their consent for the dissemination of its results.

d'EF. Referent a la variable *participació de les nenes immigrants*, s'analitza la vinculació existent entre la seva intervenció i dos factors, sent aquests la tipologia de les activitats i l'agrupació de l'alumnat. Quant a la *col·laboració de les famílies*, se centra en la percepció del professorat sobre el paper de les famílies immigrants i la seva col·laboració per a la millora de la inclusió d'aquestes noies.

La segona dimensió, Estratègies de motivació, es refereix a aquelles decisions preses pel professorat afavoridores de la motivació i interès d'aquestes noies per a la millora de la seva participació i inclusió. S'especifiquen dues variables: la primera variable, *alumna immigrant nouvinguda*, analitza les estratègies de motivació del professorat en referència a l'alumna incorporada per primera vegada en el sistema educatiu de Catalunya en els últims 24 mesos. La segona variable, *alumna immigrant general*, descriu les decisions dels i les mestres per a la millora de la motivació de qualsevol nena immigrant, independentment del temps escolaritzat, país d'origen o cultura, classe social, etc.

L'última dimensió, Expectatives del professorat, descriu l'apreciació de l'especialista en referència a la *participació en els diferents continguts* d'EF de les nenes immigrants, el *rendiment motor* en cadascun d'aquests continguts i els *motius que generen un nivell de capacitat motriu* inferior a la resta del grup-classe. (Taula 1)

Consideracions ètiques

El professorat enquestat va ser informat sobre els objectius i les característiques de l'estudi. El qüestionari va ser anònim i les persones participants van donar el seu consentiment per a la difusió dels resultats.

Dimensions
1. Perception of participation characteristics 2. Motivation strategies 3. Teachers' expectations
Variables
1.1. Participation of immigrant girls 1.2. Collaboration of families 2.1. Newly arrived immigrant girl students 2.2. Immigrant girl students in general 3.1. Participation in the various contents 3.2. Motor performance 3.3. Reasons for their level of motor ability

Table 1. Dimensions and variables in the study

Dimensions
1. Percepció de les característiques de participació 2. Estratègies de motivació 3. Expectatives del professorat
Variables
1.1. Participació de les nenes immigrants 1.2. Col·laboració de les famílies 2.1. Alumna immigrant nouvinguda 2.2. Alumna immigrant en general 3.1. Participació en els diferents continguts 3.2. Rendiment motor 3.3. Motius del seu nivell de capacitat motriu

Taula 1. Dimensions i variables de l'estudi

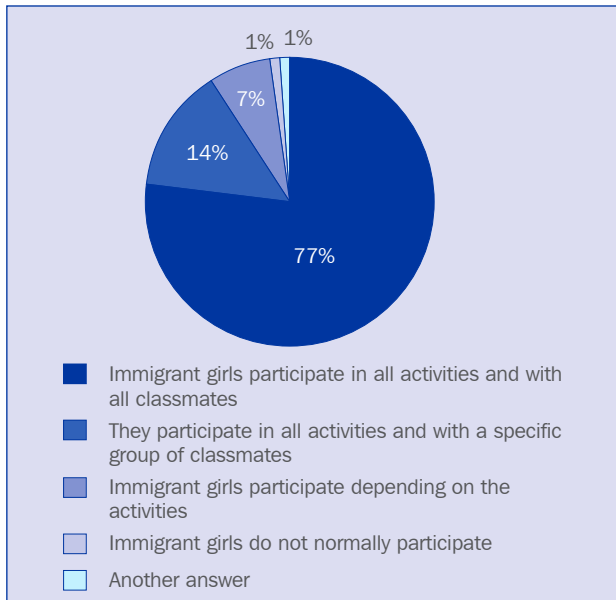


Figure 1. Participation of immigrant girls according to teachers

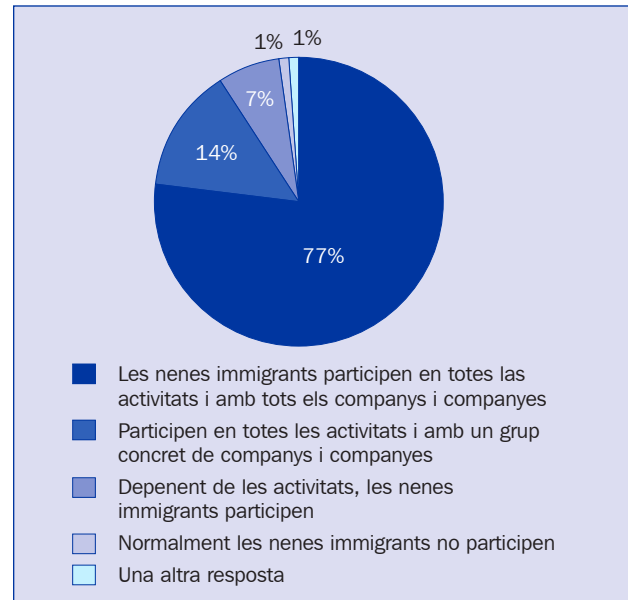


Figura 1. La participació de les nenes immigrants segons el professorat

Results

Participation of Immigrant Girls According to Teachers

One of the results is that a majority of teachers (77%) consider that immigrant girls participate in all activities alongside their classmates. (Fig. 1)

In terms of *collaboration of immigrant families* for enhanced inclusion of girls (Table 2), the positive opinion of “allow participation in all physical activities in the PE session” stands out ($\bar{x} = 4.3$). The worst rated action is participation

Items	M	SD
1. Wear appropriate sports clothing and footwear to PE sessions	3.5	1.04
2. Foster performance of appropriate hygiene habits in PE sessions	3.5	1.03
3. Allow participation in all physical activities in PE sessions	4.3	0.9
4. Allow immigrant girls to go on PE excursions during school hours	3.8	1.3
5. Allow these girls to take part extra-curricular physical activities after school hours	2.8	1.4
M: mean, SD: standard deviation.		

Table 2. Teachers' assessment of the collaboration of immigrant families (Likert scale, scores between 1 and 5)

Resultats

La participació de les nenes immigrants segons el professorat

En els resultats obtinguts destaca el fet que una majoria del professorat (77%) considera que les nenes immigrants participen en totes les activitats juntament amb els seus companys i companyes. (Fig. 1)

En relació amb la *col·laboració de les famílies immigrants* per obtenir un bon procés d'inclusió de les nenes (taula 2), destaca l'opinió positiva de “permetre la participació en totes les activitats físiques dins de la sessió

Ítems	M	DE
1. Dur roba i calçat adequat a les sessions d'EF	3.5	1.04
2. Facilitar la realització dels hàbits higièncs adequats a les sessions d'EF	3.5	1.03
3. Permetre la participació en totes les activitats físiques dins de les sessions d'EF	4.3	0.9
4. Permetre que les nenes immigrants assisteixin a les excursions d'EF dins de l'horari lectiu	3.8	1.3
5. Permetre que aquestes nenes participin en activitats extraescolars físiques del centre, fora de l'horari lectiu	2.8	1.4
M: mitjana, DE: desviació estàndard.		

Taula 2. Valoració del professorat sobre la col·laboració de les famílies immigrants (escala Likert, valors entre 1 i 5)

in extracurricular physical activities outside school hours ($\bar{x} = 2.8$).

Motivation Strategies

In relation to interventions for *newly arrived immigrant girl students* (Table 3), the most used strategy is to explain the activity to the group, and if she has not understood it then explain it to her personally once her classmates are performing it ($\bar{x} = 3.7$). Other strategies chosen are to provide her with a role model boy or girl student ($\bar{x} = 3.7$) and help her when she reaches out or looks for assistance ($\bar{x} = 3.4$). The least used intervention is to explain the activities personally before the general explanation to the group ($\bar{x} = 2.4$).

In reference to *motivation strategies used to improve the inclusion of immigrant girls* (Table 4), the best rated intervention is to give prominence to the activities in which they excel ($\bar{x} = 3.8$). The following strategies obtain a similar rating: a) use a role

d'EF" ($\bar{x} = 4.3$). L'acció pitjor valorada és la referent a la participació en activitats físiques extraescolars, fora d'horari lectiu ($\bar{x} = 2.8$).

Estratègies de motivació

En relació amb les intervencions realitzades cap a l'*alumnat femení nouvingut* (taula 3), l'estratègia més utilitzada és la d'explicar l'activitat al grup, i si ella no l'ha entès, explicar-la-hi personalment una vegada que els seus companys i companyes l'estiguin realitzant ($\bar{x} = 3.7$). Altres estratègies escollides són la de buscar-li un alumne o alumna referent ($\bar{x} = 3.7$) i ajudar-la quan ella ho digui o el busqui ($\bar{x} = 3.4$). La intervenció menys utilitzada és la d'explicar les activitats personalment abans de l'explicació general al grup ($\bar{x} = 2.4$).

En referència a les *estratègies de motivació utilitzades per millorar la inclusió de les nenes immigrants* (taula 4), la intervenció millor valorada és la de donar-li protagonisme en aquelles activitats en les que elles sobresurten ($\bar{x} = 3.8$). Les següents estratègies obtenen una

Items	M	SD
1. If she does not understand the language, you explain the activities to her personally before the general explanation to the group	2.4	1.3
2. If she does not understand the language, you give the explanation to the group, and if she has not understood it, you personally explain the activity to her once her classmates are performing it	3.7	1.2
3. If she does not understand the language, you find a role model boy or girl student who helps her to understand the activity and the instructions	3.7	1.1
4. If she does not understand the language, you help her when she reaches out or looks for assistance	3.4	1.3
M: mean, SD: standard deviation.		

Table 3. Teachers' assessment of motivational strategies for newly arrived immigrant girls (Likert scale, scores between 1 and 5)

Items	M	SD
1. I give them prominence in the activities where I think they stand out	3.8	1
2. I find times for chatting and bonding with them in order to get to know them better	3.6	1.1
3. There is constant feedback in the sessions	3.6	1
4. There are role model classmates who help them get more involved in the activity	3.6	1.2
M: mean, SD: standard deviation.		

Table 4. Teachers' assessment of motivational strategies for immigrant girls (Likert scale, scores between 1 and 5)

Ítems	M	DE
1. Si no entén l'idioma, li expliques les activitats personalment abans de l'explicació general al grup	2.4	1.3
2. Si no entén l'idioma, realitzes l'explicació al grup, i si ella no ho ha entès li expliques personalment, un cop els companys i companyes l'estan realitzant	3.7	1.2
3. Si no entén l'idioma, li busques un company o companya referent que l'ajudi a entendre les activitats i les explicacions	3.7	1.1
4. Si no entén l'idioma, l'ajudes quan ella t'ho diu o et busca	3.4	1.3
M: mitjana, DE: desviació estàndard.		

Taula 3. Valoració del professorat sobre les estratègies de motivació per a les nenes immigrants nouvingudes (escala Likert, valors entre 1 i 5)

Ítems	M	DE
1. Els hi dono protagonisme en les activitats en què considero que sobresurten	3.8	1
2. Busco moments de conversa i afectivitat amb elles per conèixer-les millor	3.6	1.1
3. La retroacció és constant en les sessions	3.6	1
4. Hi ha companys referents que les ajuden a incloure's més en l'activitat	3.6	1.2
M: mitjana, DE: desviació estàndard.		

Taula 4. Valoració del professorat sobre les estratègies de motivació per a les nenes immigrants (escala Likert, valors entre 1 i 5)

model boy or girl student ($\bar{x} = 3.6$); b) find times for chatting and bonding with them in order to get to know them better ($\bar{x} = 3.6$); c) giving constant feedback ($\bar{x} = 3.6$).

Teachers' Expectations: Participation and Motor Performance in the Various Contents

45% of teachers report good participation by immigrant girls in relation to the class or group. However, a higher percentage (53%) report lower participation by these girls in some PE content. (Fig. 2)

This 53% of teachers who said there is some content which immigrant girls find it harder to participate in then had to specify in the following question what these contents are (1 = they find it really hard to participate, 5 = participation is the same as the rest of the group) (Table 5). The contents that obtain

valoració similar: a) utilitzar alumnes i alumnes referents ($\bar{x} = 3.6$); b) buscar moments de conversa i afectivitat amb elles per conèixer-les millor ($\bar{x} = 3.6$), i c) realitzar una retroacció constant ($\bar{x} = 3.6$).

Expectatives del professorat: participació i rendiment motor en els diferents continguts

El 45% del professorat indica una bona participació de les nenes immigrants en relació amb el grup-classe; no obstant això, existeix un percentatge més elevat de mestres (53%) que assenyalen una participació inferior per part d'aquestes noies en algun contingut de l'àrea d'EF. (fig. 2)

El 53% del professorat que contesta que hi ha algun contingut que els costa més ha d'especificar en la següent pregunta de quins continguts es tracta (1 = els costa molt participar; 5 = la participació és la mateixa que la resta del grup) (taula 5). Els continguts que obtenen

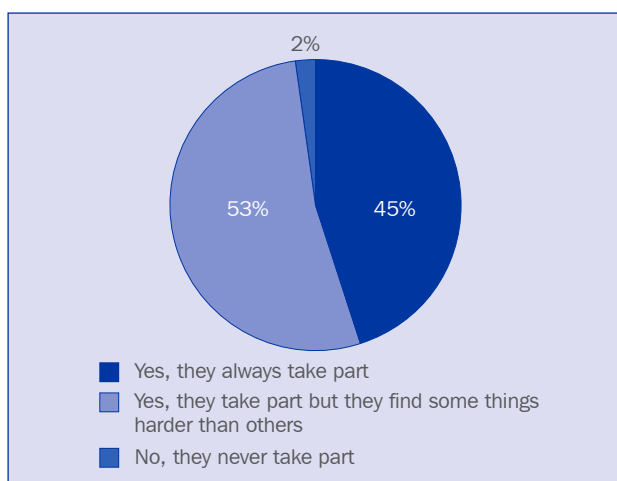


Figure 2. Rating of the participation of immigrant girls by PE content

Items	M	SD
1. Bodily hygiene and health	3.1	1.2
2. Free body expression	3	1.1
3. Body awareness and perceptive-motor skills	3.7	1.1
4. Basic and specific motor skills	4	1.1
5. Basic physical abilities	4.1	1.1
M: mean, SD: standard deviation.		

Table 5. Teachers' assessment of participation in PE contents (Likert scale with scores from 1 to 5)

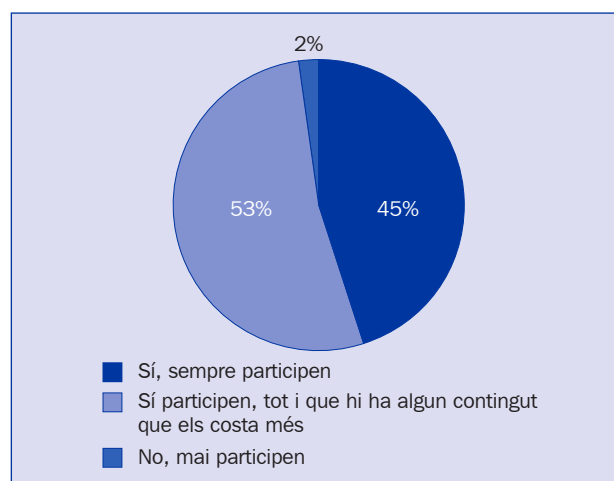


Figura 2. Valoració de la participació de les nenes immigrants segons els continguts d'EF

Ítems	M	DE
1. El contingut d'higiene corporal i salut	3.1	1.2
2. El contingut d'expressió corporal	3	1.1
3. El contingut de consciència corporal i capacitats perceptives motrius	3.7	1.1
4. El contingut d'habilitats motrius bàsiques i específiques	4	1.1
5. El contingut de capacitats físiques bàsiques	4.1	1.1
M: mitjana, DE: desviació estàndard.		

Taula 5. Valoració del professorat sobre la participació en els continguts d'EF (escala Likert amb valors de l'1 al 5)

Items	M	SD
1. Bodily hygiene and health	3.1	1
2. Free body expression	3.1	1
3. Body awareness and perceptive-motor skills	3.4	0.8
4. Basic and specific motor skills	3.6	0.8
5. Basic physical abilities	3.6	0.9
M: mean, SD: standard deviation.		

Table 6. Teachers' assessment of the level of motor ability in PE content (Likert scale with scores from 1 to 5)

the highest scores are basic physical abilities ($\bar{x} = 4.1$) and motor skills ($\bar{x} = 4$). By contrast, the teachers think that immigrant girls have lower participation in free body expression ($\bar{x} = 2.98$) and bodily hygiene and health ($\bar{x} = 3.1$).

As for the teachers' assessment in relation to the motor ability of the group under study (Table 6) compared to the class or group, they say that immigrant girls have greatest competence in physical abilities ($\bar{x} = 3.6$) and motor skills ($\bar{x} = 3.6$). By contrast the respondents think that they have less competence in bodily hygiene and health ($\bar{x} = 3.1$) and free body expression ($\bar{x} = 3.1$).

The following item makes it possible to suggest the reasons behind the contents rated with low motor ability (Table 7). The +results obtained in relation to free body expression and bodily hygiene stand out: these contents have little relevance in their culture and there is little motivation on their part to do them. A single reason is chosen in physical abilities and motor skills which concerns not doing physical activity.

Items	M	SD
1. They are not very motivated to do it	2.2	1.2
2. It has little relevance in their culture	1.9	1.1
3. It is due to not doing physical activity	3.4	1.4
4. It is something not done in their school of origin	2.2	1.2
M: mean, SD: standard deviation.		

Table 7. Teachers' assessment of the reasons for motor inferiority

Ítems	M	DE
1. El contingut d'higiene corporal i de salut	3.1	1
2. El contingut d'expressió corporal	3.1	1
3. El contingut de consciència corporal i capacitats perceptives motrius	3.4	0.8
4. El contingut d'habilitats motrius bàsiques i específiques	3.6	0.8
5. El contingut de capacitats físiques bàsiques	3.6	0.9
M: mitjana, DE: desviació estàndard.		

Taula 6. Valoració del professorat sobre el nivell de capacitat motriu en els continguts d'EF. (escala Likert amb valors de l'1 al 5)

una major puntuació són les capacitats físiques bàsiques ($\bar{x} = 4.1$) i les habilitats motrius ($\bar{x} = 4$). Tot i així, el professorat considera que les nenes immigrants tenen una menor participació en els continguts d'expressió corporal ($\bar{x} = 2.98$) i higiene corporal i salut ($\bar{x} = 3.1$).

Sobre la valoració del professorat en relació amb la capacitat motriu del grup analitzat (taula 6) amb referència al grup-classe, el professorat aprecia que les nenes immigrants tenen una major competència en els continguts de capacitats físiques ($\bar{x} = 3.6$) i en les habilitats motrius ($\bar{x} = 3.6$). En canvi, les persones participants consideren que tenen una menor competència en la higiene corporal i salut ($\bar{x} = 3.1$) i en l'expressió corporal ($\bar{x} = 3.1$).

Sobre els continguts valorats amb poca capacitat motriu, el següent ítem permet indicar els motius (taula 7). Destaquen els resultats obtinguts en relació amb expressió corporal i higiene corporal: és un contingut amb poca rellevància en la seva cultura i hi ha poca motivació per part d'elles per realitzar-ho. En els continguts de capacitats físiques i habilitats motrius s'escull un únic motiu que fa referència a la falta de pràctica d'activitat física.

Ítems	M	DE
1. Poca motivació per part d'elles per realitzar-la	2.2	1.2
2. És un contingut amb poca rellevància en la seva cultura	1.9	1.1
3. És degut a la falta de pràctica d'activitat física	3.4	1.4
4. És un contingut no practicat en la seva escola d'origen	2.2	1.2
M: mitjana, DE: desviació estàndard.		

Taula 7. Valoració del professorat sobre els motius que generen inferioritat motriu

Discussion

Analysis of the answers in the questionnaire provides a great deal of information about the experiences, beliefs and expectations of PE teachers in relation to the participation and learning of female immigrant students. These aspects impact the teachers' decisions and implicit theories play an important role since they intervene in their thinking and daily performance. As noted by Marrero (1992), implicit theories "are items that people construct based on a series of very diverse experiences which have a cultural and social base" (p. 12).

As for the participation of immigrant girls, although most teachers do not report problems there are still a large number that do (23%). The reasons suggested for low participation include the kind of activities performed in which free body expression and bodily hygiene stand out in particular for their low participation rates. These results match the studies by Canales and Rey (2014) when analyzing resistance in students to participating in activities with tactile and visual interaction due to the emotional involvement that these teaching options entail. However, other studies argue that the lower participation of girls is due to other content and reasons. Thus for example Goodyear, Casey and Kirk (2014) consider that PE is still focused on motor performance, while With-Nielsen and Pfister (2011) attribute lower participation by girls to the fact that the content chosen is geared towards the interests of the boys.

With reference to immigrant girl students who participate according to the group of students they are in (14%), it would seem to be the case that teachers play an important role in the development of group dynamics which encourage participation, respect and inclusion. As the specialists Martínez-Álvarez and García-Monge (2002) and Pérez-Pueyo (2013) point out, group relationships are a starting point for achieving meaningful learning. Grouping strategies which foster improved inclusion of these girls include reducing the number of participants in a group, facilitating dialogue, communication, trust and participation (García-Monge & Martínez-Álvarez, 2003), allowing them to choose their partner, helping them to feel good about themselves and improving their self-esteem, and also avoiding groupings with a closed number of participants by allowing groups within numerical ranges (Pérez-Pueyo, 2013).

Discussió

L'anàlisi de les respostes del qüestionari ofereix una gran informació sobre les vivències, creences i expectatives del professorat d'EF, en relació amb la participació i aprenentatges de l'alumnat femení immigrant. Aquests aspectes incideixen en les decisions dels mestres i les mestres jugant les teories implícites un paper rellevant ja que intervenen en el seu pensament i en la seva actuació diària. Com descriu Marrero (1992), les teories implícites "són elaboracions que les persones construeixen a partir d'una sèrie d'experiències de molt diversa natura i que tenen una base cultural i social" (pàg. 12).

En referència a la participació de les nenes immigrants, encara que la majoria no comporten problemes, existeix encara un nombre elevat de respostes que sí els reporten (23%). Entre els motius que suggereixen una baixa participació està el de la tipologia de les activitats destacant-se les d'expressió corporal i les d'higiene com les de menor participació; aquests resultats coincideixen amb estudis de Canales i Rey (2014) en analitzar resistències oposades en l'alumnat a l'hora de participar en activitats amb interacció tàctil i visual, a causa de la implicació emocional que comporten aquestes propostes didàctiques. Altres estudis, no obstant això, atribueixen els motius de menor participació de les noies a altres raons. Aquest seria el cas de Goodyear, Casey i Kirk (2014) que consideren que l'EF encara està enfocada cap al rendiment motor, o de With-Nielsen i Pfister (2011), els quals atribueixen una menor participació de les noies al fet que els continguts escollits estan orientats cap als interessos dels nois.

En referència a les alumnes immigrants que participen segons el grup d'alumnat que els toqui (14%), caldria afirmar que el professorat té un paper important per al desenvolupament d'unes dinàmiques de grup que fomentin la participació, el respecte i la inclusió. Com indiquen els especialistes Martínez-Álvarez i García-Monge (2002) i Pérez-Pueyo (2013), les relacions de grup són un punt de partida per poder aconseguir un aprenentatge significatiu. Algunes estratègies d'agrupació afavoridores d'una millora de la inclusió d'aquestes nenes són: reduir el nombre de participants en un grup, facilitant el diàleg, la comunicació, la confiança i la participació (García-Monge & Martínez-Álvarez, 2003); permetre l'elecció de la seva parella, afavorint el sentir-se bé amb si mateixes i millorant la seva autoestima i evitar agrupacions amb un nombre tancat de participants, permetent agrupacions de forquetes numèriques (Pérez-Pueyo, 2013).

Turning to the role of immigrant families in securing an improvement in the inclusion of their daughters, this study found a percentage of teachers who perceive difficulties in getting these girls to do physical activity outside school hours. However, this result does not represent all the teachers surveyed and may depend on factors such as employment and financial situation regardless of whether it is an immigrant family or not.

Other indicators with room for improvement in terms of collaboration with families are hygiene, clothing and participation in PE excursions and outings. It is important that teachers are aware of the actual situation of each family since there are factors which may hinder the inclusion of these girls such as their financial situation, the previous kind of body culture, etc. By drawing on this knowledge the team of professionals has more tools to mentor the family and their daughters in improving their educational and social inclusion. As Dakgas et al. (2011) point out, especially positive results can be achieved by working closely with families and as long as the benefits of doing PE and sport are appropriately conveyed.

Turning to the four motivation strategies for the newly arrived girl students, the least chosen one concerns presentation of the activities while the most used are the ones conducted during the course of the session. Thus teachers prioritize interactive decisions, the ones which are made throughout the session, while minimizing pre-active or post-active ones. These decisions depend especially on the implicit theories formed by their beliefs, opinions and professional experience. Starting in teacher training, pre-active and post-active decisions should be emphasized since they are the ones which generate a thoughtful and critical specialist; as described by Gómez (2008), training is needed to help them reflect on their educational practice so that they are aware that it is supported not only by teaching principles but also by their implicit theories.

The results additionally show that a high number of the people surveyed wait for girl students to seek help from teaching staff instead of offering it in advance. However, numerous studies indicate that teachers should take action to meet the needs of immigrant girl students without waiting for them to reach out through constant feedback and systematic observation of the session. As Dagkas (2007) and Flores, Prat and Soler (2015) argue, feedback during

Pel que fa al paper de les famílies immigrants per a l'obtenció d'una millora de la inclusió de les seves filles, aquest estudi recull un percentatge de mestres que perceben una dificultat en aquestes noies per a la pràctica d'activitat física fora d'horari lectiu; no obstant això, aquest resultat no representa a tot el professorat enquestat i és una situació que pot dependre de factors com són la situació laboral i econòmica, independentment de si és una família immigrant o no.

Altres indicadors que podrien millorar-se relatius a la col·laboració amb les famílies són els que tenen a veure amb aspectes higiènics, d'indumentària i de participació en les excursions/sortides d'EF. És important que el professorat conegui la realitat de cadascuna de les famílies, ja que existeixen factors que poden interferir en el procés d'inclusió d'aquestes noies, com són la situació econòmica, el tipus de cultura corporal prèvia, etc. A partir d'aquest coneixement, l'equip de professionals té més eines per acompanyar la família i les seves filles en la millora de la seva inclusió educativa i social. Com exposen Dakgas et al. (2011) s'obtenen resultats realment positius si es treballa prop de les famílies i si es transmeten els beneficis de la pràctica d'EF i esport.

En referència a les quatre estratègies de motivació per a l'alumna nouvinguda, la menys escollida té a veure amb la presentació de les activitats, sent les més utilitzades aquelles que es realitzen en el transcurs de la sessió. Per tant, es descriu un professional que prioritza les decisions interactives –aquelles que són realitzades al llarg de la sessió–, minimitzant les preactives o postactives. Aquestes decisions depenen especialment de les teories implícites formades per les seves creences, opinions i experiència professional. Des de la formació del professorat, les decisions preactives i postactives haurien d'emfatitzar-se ja que són les que generen un especialista reflexiu i crític; com descriu Gómez (2008), és necessària una formació que els ajudi a reflexionar sobre la seva pràctica educativa, perquè siguin conscients que aquesta està sustentada per uns principis pedagògics, però també per les seves teories implícites.

D'altra banda, els resultats mostren que un nombre elevat de persones enquestades esperen que l'alumna busqui al professorat per ajudar-la en lloc d'anticipar-se en aquesta ajuda. No obstant això, nombrosos estudis indiquen que el mestre o mestra hauria d'intervenir davant les necessitats de l'alumna immigrant sense esperar al fet que ella li demani ajuda, a partir d'una retroacció constant i una observació sistemàtica de la sessió. Com puntualitzen Dagkas (2007) i Flores, Prat & Soler

and after the session is essential in order to achieve a high level of motivation.

In relation to the results on motivation strategies for immigrant girls, one of the worst rated is spending time chatting and bonding with immigrant girls, in contrast to the recommendations of Besalú and Tort (2009) who emphasize the aspects of listening and bonding.

With respect to teachers' expectations, there is similarity between the results in the participation considerations and in the considerations on the motor performance of immigrant girls.

Respondents who consider that immigrant girls participate less in free body expression and hygiene and health and at the same time have lower motor ability say that this is due to low motivation and because this content has little relevance in their cultures. Both contents are related to specific work on their bodies, and as pointed out by Pfister (2004), Nasri (2014) and Santos (2013), religious and cultural values may be a barrier to doing particular physical activities related to the body or with a certain type of physical activity. Likewise, hygiene habits may be difficult to take on board as in some cultures disease prevention and personal wellbeing do not have the same burden of individual or collective responsibility (Molina & Pastor, 2007). Furthermore, while motor skills achieve good results, it has to be borne in mind that they are content connected to the sociocultural context of the area, and hence teachers need to understand their students' multicultural reality and help them in cases where girls do not know the specific skills to be worked on (Capllonch, Godall, & Lleixà, 2007).

Conclusions

Learning about and discussing the beliefs of PE teachers in relation to immigrant girls' participation and inclusion in the subject makes it possible to put forward guidelines for action in teaching and educational issues. Teachers need to be aware of their responsibility in the development of dynamics that encourage participation, respect and inclusion. Their intervention is required given the needs of immigrant girl students without waiting for these students to ask for help and by means of regular feedback and systematic observation of the session. In addition, it is also expedient to encourage doing physical activity outside PE sessions. Finally, this

(2015), la retroacció durant la sessió i posteriorment és bàsica per aconseguir un nivell elevat de motivació.

En relació amb els resultats sobre les estratègies de motivació cap a les nenes immigrants, s'observa que una de les que aconsegueix pitjor valoració és la cerca de moments de conversa i afectivitat amb les nenes immigrants, en contra de les recomanacions de Besalú i Tort (2009) que destaquen els aspectes d'escolta i afectivitat.

Quant a les expectatives del professorat, s'observa una similitud entre els resultats obtinguts en les consideracions de participació i en les consideracions sobre el rendiment motor de les nenes immigrants.

Els qui consideren que les nenes immigrants participen menys en els continguts d'expressió corporal i higiènic i salut i que alhora tenen menys nivell de capacitat motriu ho atribueixen a la poca motivació i que són continguts de poca rellevància en la seva cultura. Tots dos continguts estan relacionats amb un treball específic del seu cos, i com assenyalen Pfister (2004), Nasri (2014) i Santos (2013), els valors religiosos i culturals poden ser un obstacle per a la pràctica de determinades activitats físiques, relacionades amb el cos o amb una certa tipologia d'activitat física. Quant als hàbits higiènics, pot ser un contingut difícil d'acceptar, ja que en algunes cultures la prevenció de la salut i el benestar personal no tenen la mateixa càrrega de responsabilitat individual ni col·lectiva (Molina & Pastor, 2007). En referència a les habilitats motrius, malgrat l'obtenció d'uns bons resultats, cal tenir en compte que és un contingut vinculat al context sociocultural de la zona i el professorat haurà de comprendre la realitat multicultural de les seves alumnes i ajudar-les en aquells casos en els quals elles desconeguin les habilitats específiques a treballar (Capllonch, Godall, & Lleixà, 2007).

Conclusions

Conèixer i reflexionar sobre les creences del professorat d'EF en relació amb la participació i inclusió de les nenes immigrants en aquesta disciplina ajuda a suggerir pautes d'actuació en els aspectes pedagògics i didàctics. Destaca la necessitat que el professorat sigui conscient de la seva responsabilitat en el desenvolupament de dinàmiques que fomentin la participació, el respecte i la inclusió. Es requereix la seva intervenció davant les necessitats de l'alumna immigrant sense esperar que ella ho sol·liciti, a partir d'una retroacció regular i una observació sistemàtica de la sessió. D'altra banda, destaca també la conveniència d'incitar a la pràctica de l'activitat física

study shows beliefs about the participation of immigrant girls in the various PE contents which need to be explored as they might impact teachers' expectations and intervention.

In addition, teachers do not appear to view the inclusion and participation of immigrant girls in PE as a problematic issue. This may be considered encouraging as it dispels a prejudice about the presence of immigrant students in PE classes as a source of conflict. Nevertheless, failure to perceive individualities in this female immigrant group may also be related to seeing them as "invisible" or a predominance of a "romantic-assimilating" attitude on the part of the teaching staff.

The study's limitations lie in the features of the questionnaire which at times restricts the potential complexity of the answers. Hence this paper opens the door to new qualitative research in which these answers can be explored in greater depth in interviews or discussion groups.

Furthermore, this research has been conducted considering the group of immigrant girls as uniform, while in fact greater knowledge of aspects of this group, such as country of origin, socioeconomic level, level of schooling and knowledge of the language, is needed. Finally, there has been no comparison of teachers' perception of immigrant girls with respect to immigrant boys or non-immigrant girls.

Conflict of Interests

No conflict of interest was reported by the authors.

References | Referències

- Arnaiz, P. (2008). Escuelas eficaces e inclusivas: cómo favorecer su desarrollo. *Educatio siglo XXI: Revista de la Facultad de Educación*, 30(1), 25-44.
- Bartolomé, M. (2006). La Interculturalidad a prueba: límites y nuevas posibilidades. A A. Medina, A. Rodríguez & A. Ibáñez (Eds.), *Interculturalidad. Formación del profesorado y educación* (pàg. 55-74). Madrid: Pearson.
- Besalú, X., & Tort, J. (2009). *Escuela y sociedad multicultural. Propuestas para trabajar con alumnado extranjero*. Sevilla: MAD.
- Canales, I., & Rey, A. (2014). Diferencias de género percibidas por el alumnado en la interacción visual y táctil de las tareas de expresión corporal. *Movimento*, 20(1), 169-193.

fora de les sessions d'EF. Finalment, en aquest estudi es mostren creences en relació amb la participació de les nenes immigrants en els diferents continguts d'EF sobre les quals cal reflexionar ja que podrien condicionar les expectatives i intervenció del professorat.

Per un altre costat, es percep un professorat que no visualitza la inclusió i participació de les nenes immigrants a l'EF com un aspecte problemàtic. Aquest resultat pot considerar-se afavoridor en trencar un prejudici sobre la presència d'alumnat immigrant a les classes d'EF com un factor conflictiu; no obstant això, la no percepció d'individualitats cap a aquest col·lectiu femení immigrant pot estar també relacionada amb una "invisibilitat" cap a aquestes o una predominança d'actitud "romàntica-assimiladora", per part del professorat.

Les limitacions de l'estudi són resultat de les característiques del qüestionari que algunes vegades no deixa entreveure la complexitat de les respostes. És per això que aquest treball obre les portes a noves recerques de tipus qualitatiu en les quals, amb entrevistes o grups de discussió, es pugui aprofundir més en les respostes.

També cal assenyalar que aquest treball s'ha realitzat considerant el col·lectiu de nenes immigrants de forma homogènia sent necessari conèixer millor alguns aspectes existents en aquest col·lectiu, com són el país d'origen, el nivell socioeconòmic, el nivell d'escolarització o el coneixement de l'idioma. Finalment, no s'ha realitzat cap comparació de la percepció del professorat de les nenes immigrants pel que fa als nens immigrants o cap a les nenes no immigrants.

Conflicte d'interessos

Les autories no han declarat cap conflicte d'interessos.

- Capllonch, M., Godall, T., & Lleixà, T. (2007). El professorat d'Educació Física a l'escola multicultural. Percepcions del context i necessitats de formació. *Temps d'Educació*, 33, 61-74.
- Cuevas, R, Fernández-Bustos, J. G., & Pastor, J. C. (2009). Educación física y Educación intercultural: Análisis y propuestas. *ENSAYOS, Revista de la Facultad de Educación de Albacete*, 24, 15-23.
- Dagkas, S., & Benn, T. (2006). Young Muslim women's experiences of Islam and physical education in Greece and Britain: A comparative study. *Sport, Education and Society*, 11(1), 21-38. doi:10.1080/13573320500255056
- Dagkas, S. (2007). Exploring teaching practices in physical education with cultural diverse classes: a cross-cultural study.

- European Journal of Teacher Education*, 30(4), 431-443. doi:10.1080/02619760701664219
- Dagkas, S., Benn, T., & Jawad, H. (2011). Multiple voices: Improving participation of Muslim girls in physical education and school sport. *Sport, Education and Society*, 16(2), 223-239. doi:10.1080/13573322.2011.540427
- Departamento de Enseñanza (2016). *Alumnos estrangers. Per lloc de procedència. Comarques, àmbits i províncies*. Barcelona: Servei d'Indicadors i estadística. Generalitat de Catalunya.
- Echeita, G. (2006). *Educación para la inclusión o educación sin exclusiones*. Madrid: Narcea.
- Flintoff, A., & Scraton, S. (2006). Girls and physical education. A D. Kirk, D. Macdonald & M. O'Sullivan (Eds.), *The handbook of physical education* (pàg. 767-783). London: Sage. doi:10.4135/9781848608009.n43
- Flintoff, A., Fitzgerald, H. & Scraton, S. (2008). The Challenges of Intersectionality: Researching difference in Physical Education. *International Studies in Sociology of Education*, 18(2). doi:10.1080/09620210802351300
- Flores, G., Prat M., & Soler, S. (2015). La intervenció pedagògica del professorat de educació física en un context multicultural: Pràcticas, reflexiones y orientaciones. *Retos*, 28, 248-255.
- García-Monge, A., & Martínez-Álvarez, L. (2003). *Desmadejando la trama de género en educación física desde escenas de práctica escolar*. Barcelona: Col·legi de Llicenciats en Educació Física i Ciències de l'Activitat Física i de l'Esport de Catalunya (COPLEFC).
- Goodyear, V., Casey, A., & Kirk, D. (2014). Hiding behind the camera: Social learning within the Cooperative Learning Model to engage girls in physical education. *Sport, Education and Society*, 19(6), 712-714. doi:10.1080/13573322.2012.707124
- Gómez, L. F. (2008). Las teorías implícitas de los profesores y sus acciones en el aula. *Revista Electrónica Sinéctica*, 30, 1-14.
- Maesam, T., Mohd, S., & Rozita, A. (2010). The perspective of Arabic Muslim Women toward Sport Participation. *Journal of Asia Pacific Studies*, 1(2), 364-377.
- Marrero, J. (1992). Teorías implícitas del profesorado: un puente entre la cultura y la práctica de la enseñanza. A A. Esteban, V. Sánchez, C. Marcelo & P. Mingorance, *Pensamiento de profesores y desarrollo profesional*. Sevilla: Secretariado de Publicaciones de la Universidad de Sevilla.
- Martínez-Álvarez, L., & García-Monge, A. (2002). Reflexionar sobre el gènere des d'escenes de pràctica escolar. *Apunts. Educació Física i Esports* (69), 118-123.
- Martínez-Ten, L. (2012). La Educación Intercultural desde la perspectiva de género. A B. López & M. Tuts (Eds.), *Orientaciones para la práctica de la Educación Intercultural. Red de Escuelas Interculturales. Liga española de educación de utilidad pública* (pàg. 23-32). Madrid: Ministerio de Empleo y Seguridad Ciudadana.
- Medina, X. (2002). Esport, immigració i interculturalitat. *Apunts. Educació Física i Esports* (68), 18-23.
- Molina, M. C., & Pastor, C. (2007.) Cos i salut en persones immigrades. *Temps d'Educació*, 33, 49-58.
- Nasri, K. (2014). *Actitudes y hábitos deportivos de las mujeres magrebíes musulmanas en Cataluña: un estudio de casos* (Tesi doctoral. Universitat de Barcelona, Barcelona, Espanya).
- Oliver, K. L., & Kirk, D. (2016). Towards an activist approach to research and advocacy for girls and physical education. *Physical Education and Sport Pedagogy*, 21(3), 313-327. doi:10.1080/17408989.2014.895803
- Pérez-Pueyo, A. (2013). El estilo actitudinal: Una propuesta para todos y todas desde la inclusión en la educación física. *Lúdica Pedagógica*, 2(18), 81-92. doi:10.17227/01214128.18ludica81.92
- Pfister, G. (2004). Género y multiculturalidad: la apropiación del cuerpo y la práctica deportiva de las jóvenes inmigrantes. A T. Lleixà & S. Soler (Eds.), *Actividad física y deporte en sociedades multiculturales ¿integración o segregación?* (pàg. 57-79). Barcelona: Horsori.
- Puleo, A. (2000). Multiculturalismo, Educación Intercultural y Género. *Tabanque*, 15, 79-91.
- Sagarzazu, I., Kennet, C., Rezende, A., & Correa, R. (2009). La participació de la dona immigrant en l'esport a Catalunya: les necessitats i els hàbits de pràctica esportiva i l'oferta per a les comunitats llatinoamericanes i musulmanes. A M. García (Ed.), *Recerca i immigració II* (pàg. 377-397). Barcelona: Generalitat de Catalunya. Secretaria per a la Immigració.
- Santos, A., Balibrea, E., Castro, R., López, A., & Arango, V. (2005). *Mujer, deporte y exclusión: experiencias europeas de inserción por el deporte*. València: Universitat Politècnica de València.
- Santos, A. (2013). Actividad física y vivencias corporales de las mujeres magrebíes en España. A H. Cairo & L. Finkel, *Libro de actas. Actas del XI Congreso Español de Sociología "Crisis y cambio: propuestas desde la sociología"* (pàg. 375-381.). Madrid: Facultad de Ciencias Políticas y Sociología, Universidad Complutense de Madrid.
- Scheuer, N., Pérez, M., Mateos, M., & Pozo, J. (2006). Las teorías implícitas sobre el aprendizaje y la enseñanza. A N. Scheuer, M. Pérez, M. Mateos & J. Pozo (Coords.), *Nuevas formas de pensar la enseñanza y el aprendizaje de profesores y alumnos* (pàg. 95-134). Barcelona: Graó.
- Server, C. (2005). Género y deporte. Integrar la equidad de género en los proyectos deportivos. Berna: Agencia Suiza para el Desarrollo y la Cooperación. (COSUDE). Recuperat de https://www.eda.admin.ch/dam/deza/es/documents/themen/gender/63847-gender-sport_ES.pdf
- Soler, S. (2007). El programa "Bellugant-nos": Actividad física para mujeres inmigrantes y autóctonas del barrio Collblanc-Torrassa (Hospitalet). A A. Miragaya et al. (Eds.), *Universidad y estudios olímpicos* (pàg. 42-52). Bellaterra: Centre d'Estudis Olímpics.
- Soler, S., & Vilanova, A. (2008). Les dones, l'esport i els espais públics: absències i protagonismes. *Apunts. Educació Física i Esports* (91), 29-34.
- Torres, J. A., & Fernández-Batanero, J. M. (2015). Promoviendo escuelas inclusivas: Análisis de las percepciones y necesidades del profesorado desde una perspectiva organizativa, curricular y de desarrollo profesional. *Revista Electrónica Interuniversitaria de Formación del Profesorado*, 18(1). 177-200. doi:10.6018/reifop.18.1.214391
- UNESCO (2005). Guidelines for inclusion: Ensuring Access to Education for All. París: UNESCO. Recuperat de <http://www.unesco.org/education/inclusive>
- With-Nielsen, N., & Pfister, G. (2011). Gender constructions and negotiations in physical education: case studies. *Sport, Education and Society*, 16(5), 645-664. doi:10.1080/13573322.2011.601145